

Hierna te noemen: LCIA

Algemeen:

Deze voorwaarden (gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Groningen onder nummer 52656853) zijn van toepassing op alle offertes, orderbevestigingen, verkopen, leveringen, overeenkomsten, producten en diensten van LCIA (ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel te Groningen onder nummer 52656853). In het geval van gehele of gedeeltelijke nietigheid of anderszins ongeldigheid van een of meer bepalingen van deze voorwaarden blijven de overige bepalingen van kracht.

Artikel 1: Offerte

- 1.1 De offerte wordt schriftelijk of elektronisch uitgebracht, behoudens spoedeisende omstandigheden.
- 1.2. In de offerte wordt onder meer aangegeven:
  - a. de plaats van het werk;
  - b. een omschrijving van het werk;
  - c. volgens welke tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen het werk zal worden uitgevoerd;
  - d. het tijdstip van aanvang van het werk;
  - e. de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd. Deze wordt bepaald door hetzij een bepaalde dag, hetzij een aantal werkbare werkdagen te noemen;
  - f. de prijsvormingmethode die voor de uit te voeren werkzaamheden zal worden gehanteerd: aannemingssom of regie. Bij de prijsvormingmethode aannemingssom noemt de ondernemer een vast bedrag voor het in de offerte omschreven werk; Bij de prijsvormingmethode regie doet de ondernemer een opgave van de prijsfactoren (zoals uurtarieven, opslagen en eenheidsprijzen van de benodigde materialen). De verschuldigde omzetbelasting wordt in de offerte afzonderlijk vermeld;
  - g. of betaling van de aannemingssom in termijnen zal plaatsvinden;
  - h. of het werk een risicoregeling van toepassing zal zijn, en zo ja welke;
  - i. of met stelposten rekening is gehouden, en zo ja met welke;
  - j. of hoeveelheden verrekenbaar zullen zijn, en zo ja welke;
  - k. de toepasselijkheid van deze algemene voorwaarden op de offerte en op de daaruit voortvloeiende aannemingsovereenkomst.
- 1.3. De offerte wordt gedagtekend en geldt ingaande die dag gedurende 90 dagen.
- 1.4. Tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen, die door LCIA of in zijn opdracht vervaardigd zijn, blijven eigendom van LCIA. Zij mogen niet aan derden ter hand worden gesteld of getoond met het oogmerk een vergelijkbare offerte te verkrijgen. Zij mogen evenmin worden gekopieerd of anderszins vermenigvuldigd. Indien geen opdracht wordt verleend dienen deze bescheiden binnen 14 dagen na een daartoe door LCIA gedaan verzoek op kosten van de opdrachtgever aan hem te worden teruggezonden.
- 1.5. Wanneer de offerte niet wordt geaccepteerd, is LCIA gerechtigd de kosten die gemoeid zijn met het tot stand brengen van de offerte aan degene op wiens verzoek zij de offerte uitbracht in rekening te brengen, indien zij zulks voor het uitbrengen van de offerte heeft bedongen.

Artikel 2: Overeenkomst en contractstukken

- 2.1. De overeenkomst komt tot stand door aanvaarding van de offerte door de opdrachtgever, bekrachtigd middels ondertekening van de offerte.
- 2.2. Indien een opdracht wordt gegeven door twee of meer opdrachtgevers zijn zij hoofdelijk verbonden en heeft LCIA tegenover ieder van hen recht op nakoming voor het geheel.
- 2.3. Tegenstrijdigheden in of tussen contractstukken worden, met inachtneming van de billijkheid, uitgelegd ten nadele van degene door of namens wie deze zijn opgesteld. Dit laat onverlet de verplichting van partijen om elkaar te waarschuwen in geval van klaarblijkelijke tegenstrijdigheden.

Artikel 3: Verplichtingen van de opdrachtgever

- 3.1. Tenzij anders is overeengekomen zorgt de opdrachtgever ervoor dat LCIA tijdig kan beschikken:
  - a. over de voor de opzet van het werk benodigde gegevens en goedkeuringen (zoals publiekrechtelijke en privaatrechtelijke toestemmingen), zo nodig in overleg met LCIA;
  - b. over het gebouw, het terrein of het water waarin of waarop het werk moet worden uitgevoerd;
  - c. over voldoende gelegenheid voor aanvoer, opslag en/of afvoer van bouwstoffen en hulpmiddelen;
  - d. over werkende aansluitingsmogelijkheden voor de benodigde voorzieningen;
  - e. het beschikbaar stellen van sanitaire ruimte;
  - f. het schoon, wind en waterdicht opleveren van de werkruimte(n);
  - g. het beschikbaar stellen van parkeerplaatsen.
- 3.2. De benodigde elektriciteit, gas en water zijn voor rekening van de opdrachtgever.
- 3.3. Het is de opdrachtgever niet toegestaan om vóór de dag waarop het werk als opgeleverd geldt van het werk zelf dan wel door derden werkzaamheden uit te (laten) voeren, behoudens toestemming van LCIA.
- 3.4. Zonder toestemming van LCIA is het de opdrachtgever niet toegestaan om voor de dag waarop het werk als opgeleverd geldt zijn rechten en plichten uit de overeenkomst over te dragen aan een derde.
- 3.5. De toestemming zoals bedoeld in artikel 3.3 en 3.4 ziet op een schriftelijke dan wel elektronische aantoonbare toestemming van LCIA.

Artikel 4: Verplichtingen van LCIA

- 4.1. LCIA is verplicht het werk goed en deugdelijk en naar de bepalingen van de overeenkomst uit te voeren. LCIA dient het werk zodanig uit te voeren, dat daardoor schade aan personen, goederen of milieu zoveel mogelijk wordt beperkt. LCIA is voorts verplicht de door of namens de opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen op te volgen met inachtneming van de wettelijke bepalingen.
- 4.2. Indien de aard van het werk hiertoe aanleiding geeft, stelt LCIA zich voor aanvang van het werk op de hoogte van de ligging van kabels en leidingen.
- 4.3. LCIA wordt geacht bekend te zijn met de voor de uitvoering van het werk van belang zijnde wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege, voor zover deze op de dag van de offerte gelden. De aan de naleving van deze voorschriften en beschikkingen verbonden gevolgen zijn voor zijn rekening.
- 4.4. LCIA is verplicht de opdrachtgever te wijzen op onvolkomenheden in door of namens de opdrachtgever voorgeschreven constructies en werkwijzen en in door of namens de opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen, alsmede op gebreken in door de opdrachtgever ter beschikking gestelde of voorgeschreven bouwstoffen en hulpmiddelen, voor zover LCIA deze kende of redelijkerwijs behoorde te kennen.
- 4.5. Indien de prijsvormingsmethode "regie" is overeengekomen, dient LCIA weekfacturen op te stellen waarin verrichte werkzaamheden, bestede uren en het verwerkte materiaal wordt opgenomen.
- 4.6. De locatie dient "bezemschoon" opgeleverd te worden.

Artikel 5: Kostenverhogende omstandigheden

- 5.1. Kostenverhogende omstandigheden zijn omstandigheden:
  - die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de overeenkomst geen rekening behoefte te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen,
  - die LCIA niet kunnen worden toegerekend en die de kosten van het werk verhogen.
- 5.2. Kostenverhogende omstandigheden geven LCIA recht op vergoeding van de daaruit voortvloeiende gevolgen.

- 5.3. Indien LCIA van oordeel is dat kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden, dient zij de opdrachtgever hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk of elektronisch op de hoogte te stellen. Vervolgens zullen partijen op korte termijn overleg plegen omtrent de vraag of kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden en zo ja, in hoeverre de kostenverhoging naar redelijkheid en billijkheid zal worden vergoed.
- 5.4. De opdrachtgever is gerechtigd om in plaats van toe te stemmen in een vergoeding het werk te beperken, te vereenvoudigen of te beëindigen. Het bedrag dat de opdrachtgever in dit geval is verschuldigd zal naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid worden vastgesteld.
- 5.5. Kostenverhogende omstandigheden zijn in ieder geval van toepassing op het moment dat een (deel)factuur niet op tijd wordt betaald waardoor het werk stagneert en de overeengekomen opleverdatum niet wordt gehaald. Indien het personeel daardoor geen werkzaamheden kan verrichten zal per dag, per werknemer een vergoeding in rekening gebracht worden ad € 300,- (excl.btw).

Artikel 6: Meer en minder werk

- 6.1. Verrekening van meer en minder werk vindt plaats:
  - a. ingeval van wijzigingen in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van uitvoering;
  - b. ingeval van afwijkingen van de bedragen van de stelposten;
  - c. ingeval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
- 6.2. In geval van door de opdrachtgever gewenste wijzigingen in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van uitvoering kan LCIA slechts dan een verhoging van de prijs vorderen, wanneer zij de opdrachtgever tijdig heeft gewezen op de noodzaak van een daaruit voortvloeiende prijsverhoging, tenzij de opdrachtgever die noodzaak uit zichzelf had moeten begrijpen.
- 6.3. Wijzigingen in de overeenkomst dan wel de voorwaarden van uitvoering zullen - behoudens spoedeisende omstandigheden - schriftelijk of elektronisch worden overeengekomen. Het gemis van een schriftelijke of elektronische opdracht laat de aanspraken van LCIA en van de opdrachtgever op verrekening van meer en minder werk onverlet. Bij gebreke van een schriftelijke opdracht rust het bewijs van de wijziging op degene die de aanspraak maakt.
- 6.4. Stelposten zijn in de overeenkomst genoemde bedragen, die in de aannemingssom zijn begrepen en die bestemd zijn voor hetzij
  - a. het aanschaffen van bouwstoffen;
  - b. het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan;
  - c. het verrichten van werkzaamheden, welke op de dag van de overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en welke door de opdrachtgever nader moeten worden ingevuld.Ten aanzien van iedere stelpost wordt in de overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.
- 6.5. Bij de ten laste van stelposten te brengen uitgaven wordt gerekend met de aan LCIA berekende prijzen respectievelijk de door hem gemaakte kosten, te verhogen met een aannemersvergoeding van 12%.
- 6.6. Indien een stelpost uitsluitend betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen, zijn de kosten van het verwerken daarvan in de aannemingssom begrepen en worden deze niet afzonderlijk verrekend. Deze kosten zullen echter worden verrekend ten laste van de stelpost, waarop de aanschaffing van die bouwstoffen wordt verrekend voor zover zij door de invulling die aan de stelpost wordt gegeven hoger zijn dan die waarmee LCIA redelijkerwijs rekening heeft moeten houden.
- 6.7. Indien een stelpost betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, zijn de kosten van verwerking niet in de aannemingssom begrepen en worden deze afzonderlijk ten laste van de stelpost verrekend.
- 6.8. Indien in de overeenkomst verrekenbare hoeveelheden zijn opgenomen, en deze hoeveelheden te hoog of te laag blijken om het werk tot stand te brengen, zal verrekening plaats vinden van de uit die afwijking voortvloeiende meer of minder kosten.
- 6.9. Indien de opdrachtgever opdracht geeft tot het uitvoeren van meer werk zal LCIA het overeengekomen bedrag vooraf in rekening brengen / factureren.
- 6.10. Indien bij de eindafrekening van het werk blijkt dat het totaalbedrag van het minder werk het totaalbedrag van het meer werk overtreft, heeft LCIA recht op een bedrag gelijk aan 12% van het verschil van die totalen.

Artikel 7: Betaling

- 7.1. Indien betaling in termijnen is overeengekomen, zendt LCIA telkens bij of na het vrijvallen van een betalingstermijn de desbetreffende termijnfactuur aan de opdrachtgever toe. De door de opdrachtgever aan LCIA verschuldigde omzetbelasting wordt afzonderlijk vermeld. Indien de opdrachtgever met de betaling van wat hij ingevolge de overeenkomst aan LCIA verschuldigd is in gebreke blijft is LCIA bevoegd het werk op te schorten met inachtneming van artikel 5.5. van deze voorwaarden. Voor de financiële consequenties wordt verwezen naar artikel 10.1 van deze voorwaarden.
- 7.2. Betaling van een ingediende factuur dient te geschieden met inachtneming van de betalingscondities vermeld in de geaccordeerde offerte.
- 7.3. Alle ingediende termijnfacturen en de facturen met betrekking tot het overeengekomen meer werk dienen te zijn voldaan, onverminderd de toepasselijkheid van artikel 12 en op voorwaarde dat LCIA deze facturen tijdig voor de oplevering heeft ingediend. Indien de opdrachtgever met de betaling van wat hij ingevolge de overeenkomst aan LCIA verschuldigd is in gebreke blijft is LCIA gerechtigd de factuur betreffende de bij oplevering verschuldigde termijn 14 dagen voor de geplande oplevering in te dienen.
- 7.4. Betaling van het aan LCIA verschuldigde bedrag van de eindafrekening dient plaats te vinden uiterlijk 14 dagen, zijnde de opleverdatum, na de dag waarop LCIA de eindafrekening heeft ingediend, een en ander onverminderd het bepaalde in artikel 12.

Artikel 8: Oplevering en garantietermijn

- 8.1. Het werk geldt als opgeleverd wanneer het opleveringsrapport door beide partijen is ondertekend. Een door de opdrachtgever geconstateerde tekortkoming die door LCIA niet wordt erkend wordt in het opleveringsrapport als zodanig vermeld.
- 8.2. Indien de opdrachtgever het werk afkeurt, dient hij dat binnen 5 werkdagen schriftelijk of elektronisch te doen onder vermelding van de gebreken die de reden voor afkeuring zijn. Kleine gebreken, die gevoeglijk in de garantietermijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot afkeuring mogen zijn, mits zij een eventuele ingebruikneming in de weg staan.
- 8.3. Indien de opdrachtgever het werk in gebruik neemt, geldt het werk als opgeleverd.
- 8.4. Indien partijen vaststellen dat gelet op de aard of omvang van de tekortkomingen in redelijkheid niet van oplevering kan worden gesproken, zal LCIA na overleg met de opdrachtgever een nieuwe datum noemen waarop het werk gereed zal zijn voor oplevering.
- 8.5. Na de dag waarop het werk als opgeleverd geldt, is het werk voor risico van de opdrachtgever.
- 8.6. Door LCIA erkende tekortkomingen zullen binnen een redelijke termijn worden hersteld.
- 8.7. Na de dag waarop het werk als opgeleverd geldt, gaat een garantietermijn van 1 jaar in.

Artikel 9: Uitvoeringsduur, uitstel van oplevering en schadevergoeding wegens te late oplevering

- 9.1. Indien de termijn, waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is uitgedrukt in werkbare werkdagen, wordt onder werkdag verstaan een kalenderdag, tenzij deze valt op een algemeen of ter plaats van het werk erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere niet individuele vrije dag. Werkdagen, respectievelijk halve werkdagen, worden als onwerkbaar beschouwd, wanneer daarop door niet voor rekening van LCIA komende omstandigheden gedurende tenminste vijf uren, respectievelijk tenminste twee uren, door het grootste deel van de arbeiders of machines niet kan worden gewerkt. Opdrachtgever is verplicht de werkzaamheden te melden en in overleg te plannen.

- 9.2. LCIA heeft recht op verlenging van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd indien door overmacht, door voor rekening van de opdrachtgever komende omstandigheden, dan wel als gevolg van meer en minder werk, niet van LCIA kan worden gevergd dat het werk binnen de overeengekomen termijn wordt opgeleverd.
- 9.3. Bij overschrijding van de overeengekomen bouwtijd is LCIA een gefixeerde schadevergoeding aan de opdrachtgever verschuldigd van € 40 per werkdag tot de dag waarop het werk aan de opdrachtgever wordt opgeleverd, behoudens voor zover LCIA recht heeft op bouwtijdverlenging. Voor de toepassing van dit lid wordt als dag van oplevering aangemerkt de dag waarop het werk volgens LCIA gereed was voor oplevering, dan wel de dag van ingebruikneming van het werk door de opdrachtgever.
- 9.4. De gefixeerde schadevergoeding is zonder ingebrekestelling verschuldigd en kan worden verrekend met hetgeen LCIA nog toekomt.
- 9.5. Indien de aanvang of de voortgang van het werk wordt vertraagd door factoren, waarvoor de opdrachtgever verantwoordelijk is, dienen de daaruit voor LCIA voortvloeiende schade en kosten door de opdrachtgever te worden vergoed.
- 9.6. LCIA heeft recht op verlenging van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd met het aantal dagen dat de opdrachtgever de betalingstermijn overschrijdt.

Artikel 10: In gebreke blijven van de opdrachtgever

- 10.1. Indien de opdrachtgever met de betaling van wat hij ingevolde de overeenkomst aan LCIA verschuldigd is in gebreke blijft, is hij daarvoor met ingang van de vervaldag 2% per maand verschuldigd.
- 10.2. Indien de opdrachtgever niet tijdig betaalt, is LCIA gerechtigd tot invordering van het verschuldigde over te gaan, mits zij de opdrachtgever schriftelijk of elektronisch heeft aangemaand om alsnog binnen 14 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Indien LCIA tot invordering overgaat, zijn de daaraan verbonden buitengerechtelijke kosten voor rekening van de opdrachtgever, mits de hoogte hiervan in de aanmaning is vermeld. LCIA is gerechtigd hiervoor in rekening te brengen het bedrag conform het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten.
- 10.3. Indien de opdrachtgever hetgeen LCIA volgens de overeenkomst toekomt, niet of niet tijdig betaalt, of LCIA gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de opdrachtgever het LCIA toekomende niet of niet tijdig zal betalen, is LCIA gerechtigd om van de opdrachtgever genoegzame zekerheid te verlangen.
- 10.4. Indien de opdrachtgever enige op hem rustende verplichting niet nakomt, is LCIA gerechtigd het werk te schorsen tot het moment waarop de opdrachtgever deze verplichting is nagekomen, dan wel het werk in onvoltooid staat te beëindigen, mits LCIA de opdrachtgever vooraf schriftelijk of elektronisch op deze gevolgen van het niet-nakomen heeft gewezen. Het in de vorige zin bepaalde laat onverlet het recht van LCIA op vergoeding van schade, kosten en rente.
- 10.5. Indien de opdrachtgever in staat van faillissement wordt verklaard, dan wel surseance van betaling aanvraagt, dan wel indien ten laste van hem door een derde enig rechtmatig beslag wordt gelegd, tenzij dit beslag binnen een maand, al dan niet tegen zekerheidstelling, wordt opgeheven, is LCIA gerechtigd zonder nadere aanmaning het werk te schorsen, dan wel het werk in onvoltooid staat te beëindigen.
- 10.6. Indien op grond van dit artikel sprake is van schorsing respectievelijk beëindiging in onvoltooid staat, is het bepaalde in artikel 13 lid 5 van toepassing.

Artikel 11: In gebreke blijven van LCIA

Indien LCIA zijn verplichtingen ter zake van de aanvang of de voortzetting van het werk niet nakomt en de opdrachtgever hem in verband daarmee wenst aan te manen, zal de opdrachtgever hem binnen 14 dagen schriftelijk of elektronisch aanmanen om zo spoedig mogelijk, de uitvoering van het werk aan te vangen of voort te zetten, tenzij sprake is van een overmachtssituatie of de verplichtingen van de opdrachtgever aangaande betalingen zijn uitgebleven.

Artikel 12: Opschorting van de betaling

Indien het uitgevoerde werk niet voldoet aan de overeenkomst heeft de opdrachtgever het recht de betaling geheel of gedeeltelijk op te schorten. Het met de opschorting gemoeide bedrag dient in redelijke verhouding te staan tot de tekortkoming. De opdrachtgever meldt, per omgaande maar uiterlijk binnen 14 dagen, schriftelijk of elektronisch de opschorting en de reden daarvan aan LCIA. Het verschuldigde of openstaande bedrag dient op een derdenrekening van notaris BroekemaNielsen te Groningen worden gestort.

Artikel 13: Schorsing, beëindiging van het werk in onvoltooid staat en opzegging

- 13.1. De opdrachtgever is bevoegd de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk te schorsen, mits hiervoor gegronde redenen bestaan. Voorzieningen die LCIA ten gevolge van de schorsing moet treffen, en schade die LCIA ten gevolge van de schorsing lijdt, worden aan LCIA vergoed.
- 13.2. Indien gedurende de schorsing schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor de rekening van LCIA, mits zij de opdrachtgever tevoren schriftelijk of elektronisch heeft gewezen op dit aan de schorsing verbonden gevolg.
- 13.3. Indien de schorsing langer dan 14 dagen duurt, kan LCIA bovendien vorderen, dat hem een evenredige betaling voor het uitgevoerde gedeelte van het werk wordt gedaan. Daarbij wordt rekening gehouden met op het werk aangevoerde, nog niet verwerkte maar wel reeds door LCIA verschuldigde kosten.
- 13.4. Indien de schorsing van het werk langer dan een maand duurt, is LCIA bevoegd het werk in onvoltooid staat te beëindigen. In dat geval dient overeenkomstig het volgende lid te worden afgerekend.
- 13.5. De opdrachtgever is te allen tijde bevoegd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te zeggen. LCIA heeft in dat geval recht op de 1^e aanbetalingsstermijn vermeerderd met 12% van de overeengekomen hoofdsom. LCIA zendt de opdrachtgever een gespecificeerde eindafrekening van hetgeen de opdrachtgever ingevolde de opzegging verschuldigd is.

Artikel 14: Aansprakelijkheid van de opdrachtgever

- 14.1. De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de door of namens hem verstrekte gegevens.
- 14.2. Indien na de totstandkoming van de overeenkomst blijkt dat het bouwterrein verontreinigd is of de uit het werk komende bouwstoffen verontreinigd zijn, is de opdrachtgever aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende schade en/of ter voorkoming van voortvloeiende gevolgen.
- 14.3. De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem voorgeschreven constructies en werkwijzen, daaronder begrepen de invloed, die daarop door de bodemgesteldheid wordt uitgeoefend, alsmede voor de door of namens hem gegeven orders en aanwijzingen.
- 14.4. Indien bouwstoffen of hulpmiddelen, die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld, dan wel door hem zijn voorgeschreven, ongeschikt of gebrekkig zijn, komen de gevolgen hiervan voor rekening van de opdrachtgever.
- 14.5. Indien de opdrachtgever een onderaannemer of leverancier heeft voorgeschreven, en deze niet, niet tijdig of niet deugdelijk presteert, komen de gevolgen hiervan voor rekening van de opdrachtgever.
- 14.6. De opdrachtgever is aansprakelijk voor schade aan het werk en de schade en vertraging die LCIA lijdt als gevolg van door de opdrachtgever of in zijn opdracht door derden uitgevoerde werkzaamheden of verrichte leveringen.
- 14.7. De gevolgen van de naleving van wettelijke voorschriften of beschikkingen van overheidswege die na de dag van de offerte in werking treden, komen voor rekening van de opdrachtgever, tenzij redelijkerwijs moet worden aangenomen dat LCIA die gevolgen reeds op de dag van de offerte had kunnen voorzien.

Artikel 15: Aansprakelijkheid van LCIA

15.1 Ontwerpaansprakelijkheid

1. In geval van tekortkomingen in het ontwerp, is LCIA hiervoor slechts aansprakelijk voor zover deze tekortkomingen hem kunnen worden toegerekend.
2. De aansprakelijkheid van LCIA op grond van het vorige lid is beperkt tot het voor het verrichten van de ontwerpwerkzaamheden overeengekomen bedrag. Indien geen

bedrag is overeengekomen, is de aansprakelijkheid van LCIA beperkt tot 3% van de overeengekomen hoofdsom.

3. De rechtsvordering uit hoofde van een toerekenbare tekortkoming is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van vijf jaren na het verstrijken van de garantietermijn.

15.2 Aansprakelijkheid tijdens de uitvoering van het werk

1. Het werk en de uitvoering daarvan zijn voor verantwoordelijkheid van LCIA met ingang van het tijdstip van aanvang tot en met de dag waarop het werk is opgeleverd of als opgeleverd geldt.
2. Onverminderd de aansprakelijkheid van partijen krachtens de overeenkomst of de wet is LCIA aansprakelijk voor schade aan het werk, tenzij deze schade het gevolg is van buitengewone omstandigheden tegen de schadelijke gevolgen waarvan LCIA in verband met de aard van het werk geen passende maatregelen heeft behoeven te nemen en het onredelijk zou zijn de schade voor zijn rekening te doen komen.
3. LCIA is aansprakelijk voor schade aan andere werken en eigendommen van de opdrachtgever voor zover deze door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan nalatigheid, onvoorzichtigheid of verkeerde handelingen van LCIA, zijn personeel, zijn onderaannemers of zijn leveranciers.
4. LCIA vrijwaart tot 3% van de overeengekomen hoofdsom de opdrachtgever tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade, voor zover deze door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan nalatigheid, onvoorzichtigheid of verkeerde handelingen van LCIA, zijn personeel, zijn onderaannemers of zijn leveranciers.

15.3 Aansprakelijkheid na oplevering

1. Na de dag waarop het werk als opgeleverd geldt, is LCIA niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het werk.
2. Het in het eerste lid bepaalde lijdt uitzondering indien sprake is van een gebrek:
  - a. dat in de garantietermijn aan de dag is getreden en dat redelijkerwijs niet bij oplevering door de opdrachtgever onderkend had kunnen worden, tenzij LCIA aannemelijk maakt dat het gebrek met grote mate van waarschijnlijkheid moeten toegeschreven aan een omstandigheid, die aan de opdrachtgever kan worden toegerekend;
  - b. dat na afloop van de garantietermijn aan de dag is getreden, dat redelijkerwijs niet bij oplevering door de opdrachtgever onderkend had kunnen worden en waarvan de opdrachtgever aannemelijk maakt dat het gebrek met grote mate van waarschijnlijkheid moeten worden toegeschreven aan een omstandigheid, die aan LCIA kan worden toegerekend.
3. De rechtsvordering uit hoofde van het in lid 2 sub a bedoelde gebrek is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van 1 jaar na het verstrijken van de garantietermijn.
4. De rechtsvordering uit hoofde van het in lid 2 sub b bedoelde gebrek is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van vijf jaren na het verstrijken van de garantietermijn. Ingeval het in het in lid 2 sub b bedoelde gebrek echter als een ernstig gebrek moet worden aangemerkt, is de rechtsvordering niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van tien jaren na het verstrijken van de garantietermijn. Een gebrek is slechts dan als een ernstig gebrek aan te merken indien het werk geheel of gedeeltelijk is ingestort of dreigt in te storten, dan wel ongeschikt is geraakt of ongeschikt dreigt te geraken voor de bestemming waarvoor het blijkens de overeenkomst bedoeld is en dit slechts kan worden verholpen of kan worden voorkomen door het treffen van zeer kostbare voorzieningen.

15.4 Overige bepalingen

1. De opdrachtgever is in de gevallen als voorzien in de artikelen 15.1 tot en met 15.3 verplicht LCIA van het gebrek binnen 14 dagen na ontdekking mededeling te doen en LCIA de gelegenheid te geven binnen een redelijke termijn voor diens rekening toerekenbare tekortkomingen en/of gebreken, waarvoor LCIA aansprakelijk is, te herstellen/op te heffen.
2. Indien de kosten van herstel voor een gebrek of van het opheffen van een tekortkoming waarvoor LCIA aansprakelijk is niet in redelijke verhouding staan tot het belang van de opdrachtgever bij herstel, mag LCIA in plaats van herstel volstaan met het uitkeren van een redelijke schadevergoeding aan de opdrachtgever.
3. De uit de artikelen 15.1 tot en met 15.3 voortvloeiende beperkingen van de aansprakelijkheid vinden geen toepassing indien de schade het gevolg is van opzet of grove schuld van LCIA

Artikel 16: Eigendomsvoorbehoud

- 16.1. Alle geleverde en nog te leveren zaken blijven uitsluitend eigendom van LCIA, tot dat alle vorderingen die LCIA op de opdrachtgever heeft of zal verkrijgen, waaronder in ieder geval de vorderingen genoemd in BW 3:92, lid 2, volledig zijn betaald. LCIA is gerechtigd geleverde zaken weg te halen indien aan bovenstaande niet is voldaan. De opdrachtgever is verplicht hiervoor al zijn medewerking te verlenen op straffe van een boete van 10% van het door hem verschuldigde met een minimum van € 1.000 per dag.
- 16.2. Zolang de eigendom van de zaken niet op de opdrachtgever is overgegaan mag deze de zaken niet verpanden of aan derden enig ander recht daarop verlenen, behoudens binnen de normale uitoefening van zijn bedrijf. De koper verplicht zich op eerste verzoek van LCIA mee te werken aan de vestiging van een pandrecht op de vorderingen die de opdrachtgever uit hoofde van doorlevering van zaken op zijn afnemers verkrijgt of zal verkrijgen.
- 16.3. De opdrachtgever is verplicht de zaken die onder eigendomsvoorbehoud zijn afgeleverd met de nodige zorgvuldigheid en als herkenbaar eigendom van de verkoper te bewaren.
- 16.4. LCIA is gerechtigd de zaken die onder eigendomsvoorbehoud zijn geleverd en nog bij de opdrachtgever aanwezig zijn terug te nemen indien de opdrachtgever in gebreke is met de nakoming van zijn betalings- verplichtingen of in betalingsmoeilijkheden verkeert of dreigt te gaan verkeren. De opdrachtgever zal LCIA te allen tijde vrije toegang verlenen tot zijn terreinen en/of gebouwen ter inspectie van de zaken en/of ter uitoefening van de rechten van LCIA
- 16.5. Voornoemde onder 1 t/m 4 opgenomen bepalingen laten de overige aan de opdrachtgever toekomende rechten onverlet.
- 16.6. LCIA behoudt zich het recht voor met betrekking tot intellectueel eigendom aangaande de door LCIA ontworpen en reeds gerealiseerde concepten.

Artikel 17: Geschillen

Alle geschillen die ontstaan in verband met de overeenkomst, of nadere overeenkomsten die het gevolg daarvan zijn, waaronder begrepen geschillen met betrekking tot het bestaan, de geldigheid en/of beëindiging ervan, zullen met uitsluiting van andere gerechten aanhangig worden gemaakt bij de Rechtbank in Nederland die jurisdictie heeft in de vestigingsplaats van LCIA